

§ 26

MK SN 2021/00826-5

Remiss Reform för samordnande, behovsanpassade och personcentrerande insatser (samsjuklighet) SOU 2021:93

Beslut

Socialnämnden godkänner upprättat remissvar (SOU 2021:93) och överlämnar svaret till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden i Mora har blivit ombedd att besvara en remiss gällande SOU 2021:93 *Från delar till helhet. En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerande insatser till personer med samsjuklighet*. Socialnämnden ser positivt på förslaget och ser vinster i att ansvaret för behandling bör ligga hos en huvudman. Nedan följer kommentarer till de förslag som redovisats.

Utredningen är omfattande och berör flera förslag. Till viss del finns många oklarheter om hur det faktiskt ska se ut framöver om delbetänkandet godkänns. Socialnämnden ser ett stort behov av att det skapas förutsättningar för att lyckas med införandet av detta förslag. I förslaget saknas vägledande och konkreta exempel på hur det faktiska arbetet ska bedrivas i praktiken.

Gränsdragningar kring målgruppen vid en samordnad vård- och stödverksamhet, exempelvis vad gäller ålder och behov, framkommer inte tydligt. Utifrån detta kan det finnas risk att delar av målgruppen utesluts.

Om de samordnade vård- och stödverksamheterna ska ansvara för vissa personer, vem har då tolkningsföreträde att skriva in personen till teamen och/eller kan dessa personer själv söka att få ta del av vården? Om en den enskilde nekas vård inom vård- och stödverksamheten kan den då överklaga detta? I dagsläget kan en den enskilde överklaga ett avslagsbeslut från socialnämnden. Om beslutet läggs på regionen hur blir det med rättssäkerheten?

Kommun och region har olika upptagningsområden och det är svårt för regionen idag att få en god och jämlik vård i varje kommun. Att avtala om gemensamma mottagningar kan underlätta men mycket kvarstår i hur detta ska ske.

Glesbygdskommuner kommer ha svårt att rekrytera personal med rätt kompetens till dessa team vilket kommer att leda till att kommuner i glesbygden kan komma behöva gå ihop i avtalssamverkan. Detta är inte enkelt och det kommer behövas stöd och styrning för att underlätta för dessa införanden.

Det finns en stor oklarhet i utredningen om vad socialtjänstens fortsatta ansvar betyder. Kommer exempelvis hanteringen av anmälningar fortsatt vara en kommunal angelägenhet eller faller det inom regionens ansvar?

Vi ser en risk med att kommunerna fortsatt ska ha ansvar för HVB placeringar. Socialnämnden kommer fortsättningsvis att behöva upphandla HVB som tidigare och behöver då ha kompetens att avtala om behandlingsinsatser som avser annan

huvudman. Om socialnämnden ska ha fortsatt ansvar för de sociala stödinsatserna, kan då placering ske via olika stödboenden, som inte har behandling, för att tillgodosebehoven av sociala stödinsatser? Risken finns att målgruppen inte får den vård och behandling som behöver i ett helhetsperspektiv. Att hälso- och sjukvårdsinsatser på HVB regleras i lag tydliggör inte hur det ska gå till i praktiken. Det finns i dagsläget rutiner som ska underlätta gemensamma placeringar och upprättande av avtal men detta har i verkligheten varit svåra att uppnå. Om regionen fortsatt hänvisar till vård i egen regi kommer ersättning inte att utgå till socialnämnden. Om avtal ska upprättas per placerad individ behöver regionen ha en beredskap som kan tillgodose detta. I dagsläget placeras många individer inom loppet av några dagar och utifrån erfarenhet så har regionen inte klarat av att upprätta avtal inom den tiden. Inte sällan kan det gå månader tills personen erbjuds en läkartid för bedömning om vilka insatser personen behöver av regionen. Om kommunerna är skyldiga att placera personen akut, utan bedömning av hälso- och sjukvård, finns en överhängande risk att kommunerna fortsatt kommer att stå med kostnadsansvaret. Vi ser en risk att insatser avseende HVB fortsättningsvis ska vara en fråga för socialtjänsten. Om regionen ska ansvara för behandlingsinsatser och om tvångslagstiftningen kommer att bli en fråga för regionen ser vi att HVB bör bli en fråga för regionen och kopplas till de insatser de kan erbjuda.

Socialnämnden har på senare år sett en ökning av barn och unga som har ett skadligt bruk/beroende och inte sällan behandlas dessa individer genom socialnämndens försorg. Gränsdragningar mellan SoL, LVU och LVM har i vissa fall varit svåra i komplexa ärenden och här behövs en tydlig samverkan mellan kommun och region. Då utredningen inte i någon större utsträckning berör målgruppen barn och unga finns en risk att det fortfarande finns en stor och viktig målgrupp som faller mellan stolarna.

Det framgår av utredningen att en stor del av ansvaret för personer med samsjuklighet fortsättningsvis kommer att tillhöra socialtjänsten. Det finns en risk att kommunerna inte får tillräcklig med ekonomiska resurser om dessa ska omfördelas till regionen.

Beslutsunderlag

Remissvar daterad 2022-04-04

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner upprättat remissvar (SOU 2021:93) och överlämnar svaret till Socialdepartementet.

Sändlista

Regeringskansliet